Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Asia: HE 86/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde) kiittää mahdollisuudesta lausua Hallituksen esityksestä laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Pidämme esitystä perusteltuna, huolellisesti laadittuna ja kannatettavana. Esitys täsmentää hyvinvointialueiden velvoitteita valmiuden ja varautumisen ylläpidossa ja täsmentää toimijoiden roolia siinä. Esitys myös tukee laajemmin kansallisen varautumisen ja yhteensovittamisen kehittämistä.

Pohde on lausunut esityksestä avoimella lausuntokierroksella ja silloin kiinnittänyt huomiota 53 a § osalta tarpeeseen täsmentää, milloin virka-avun antaminen voidaan katsoa pitkittyneeksi tai sitovan suuressa määrin hyvinvointialueen voimavaroja, ja edelleen sosiaalihuollon rooliin kokonaisuudessa. Esitettyyn palautteeseen on vastattu perustellusti ja selkeästi hallituksen esityksen taustamuistiossa. Kannatamme 53 a §:n lausuntopalautteen perusteella tehtyä muutosta, jonka perusteella hyvinvointialueen antama virka-apu olisi pyytäjälleen aina maksullista. Kannatamme myös Puolustushallinnon lausunnoissa esitettyä mallia, jossa Natolta tulevat virka-apupyynnöt kulkisivat hyvinvointialueille puolustushallinnon kautta.

53 c § osalta haluamme edelleen korostaa, että pidämme erittäin tärkeänä, että valtio sitoutuu korvaamaan hyvinvointialueille uusista tehtävistä syntyvät kustannukset täysimääräisesti. Esityksen mukaan rahoitus myönnetään keskitetysti, mutta alueelliset erot uhkissa ja kyvykkyyksissä sekä varautumistarpeissa ovat merkittäviä. Esimerkiksi Pohjois-Suomen suuri maapinta-ala ja pitkät etäisyydet muodostavat erityisiä tarpeita, joita rahoitusmallin on kyettävä oikeudenmukaisesti huomioimaan.

Pyydämme myös kohteliaimmin huomioimaan, etteivät uudet tehtävät ja niihin kohdennettava erillinen rahoitus heikennä yleiskatteellisella rahoituksella tehtävää yleistä valmiussuunnittelua ja varautumista muihin uhkiin tai erityä tarpeettomasti suunnittelua yleisestä kokonaisuudesta.

Oulussa, 24.9.2025

Miia Turpeinen
Yliopistosairaalan johtaja, professori
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue